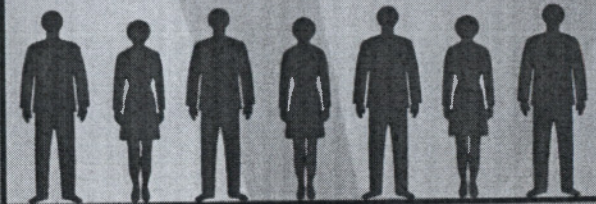
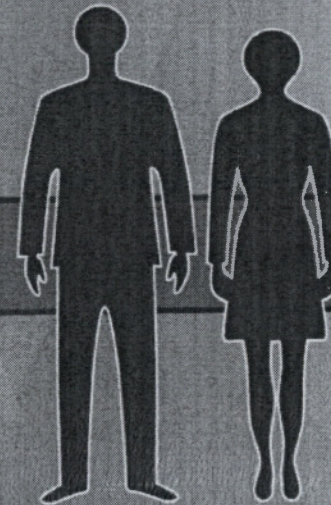
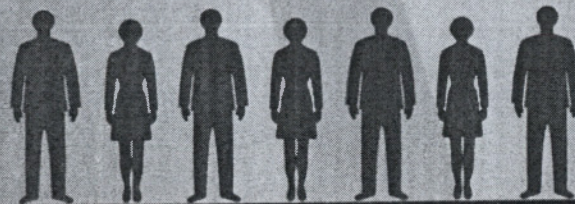
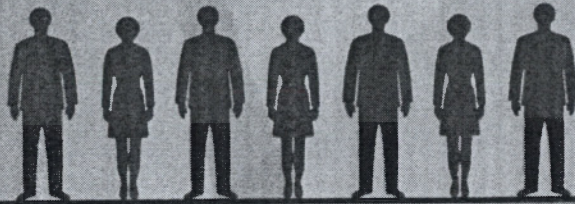

INSTITUTUL
NAȚIONAL DE
STATISTICĂ

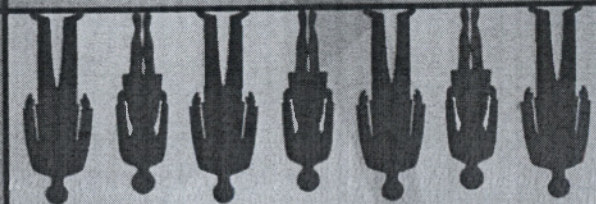

ROMÂNIA

Codul de conduită

a statisticienilor

Cuvânt înainte

Atunci când în diverse medii și circumstanțe este abordată problematica statisticii, oamenii avizați sau mai puțin avizați, și-o imaginează în general, în două ipostaze. Prima, ca un ansamblu de concepte teoretice, metode, tehnici și standarde care stau la baza demersului statistic, și a doua, ca un important volum de date statistice, ce oglindește rezultatele multiplelor studii și cercetări practice.

Firește, lumea realizează că în spatele acestor procese complexe și deosebit de dificile se află specialiști de înalt profesionalism înzestrați cu calități și cunoștințe vaste, și nu în ultimul rând, cu o dăruire specifică, consacrată realizării obiectivelor și sarcinilor pe care și le-au asumat, acelea de a servi societatea cu date și informații absolut necesare oricărui proces economico-social.

Statisticienii știu că succesul activității lor rezidă în muncă asiduă, modestie și, mai ales, respectarea unor criterii de conduită care să-i pună la adăpost de orice fel de îndoieli și să le confere un statut aparte.

Iată, acest **Cod de conduită al statisticianului**, reprezintă în consecință, o carte albă a comportamentului statisticianului în exercitarea nobilei sale misiuni de a servi societatea.

Prof. univ. dr. Vergil VOINEAGU
Președintele INS

CODUL DE CONDUITĂ A STATISTICIENILOR

Preambul *Este recunoscut faptul că funcționarea eficientă a economiei depinde în mare măsură de disponibilitatea unor date statistice relevante, credibile, oportune, și interpretate în mod corect.*

Încrederea utilizatorilor de date statistice și credibilitatea celor ce au responsabilitatea de a produce și de a furniza date au la bază profesionalismul și prestigiul serviciilor statistice. Obiectivul primordial al statisticii oficiale este de a oferi o imagine corectă, cuprinzătoare, actuală și substanțială asupra economiei, societății în ansamblu și asupra mediului, în vederea facilitării procesului decizional și a monitorizării politicilor economice și sociale din diverse domenii și la diferite niveluri.

Obiectivele de bază ale statisticii în general, și ale statisticii naționale în special, constau în creșterea relevanței și îmbunătățirea calității statisticilor oficiale, ceea ce ar conduce la creșterea încrederii publicului în datele și informațiile statistice produse și diseminate.

Dat fiind necesitatea de a dispune de informații statistice pertinente, este evident că statisticienii trebuie să își asume obligațiile sociale și să se angajeze să își desfășoare activitatea cu profesionalism, de o manieră competentă, bine organizată și etică.

La fel ca și Codul de bune practici, standardele de calitate ale statisticilor, standardele de diseminare a datelor. Codul de conduită a statisticienilor are un rol major și reprezintă o premisă pentru atingerea excelenței, recunoscută printr-un atribut global exprimat în sintagma „încredere în statistici”.

Codul de conduită a statisticienilor reglementează normele de conduită profesională a angajaților din sistemul statisticii oficiale, atât din punctul de vedere al respectării unor standarde de conduită în relațiile cu partenerii și clienții sistemului statisticii oficiale, instituții publice, întreprinderi și alte entități cu sau fără personalitate juridică, persoane fizice, cercetători, decidenți politici, jurnaliști, cât și în raporturile dintre angajați.

Codul de conduită este elaborat în raport cu valorile și principiile care stau la baza organizării și funcționării statisticii oficiale, și anume: autonomia, confidențialitatea, transparența, relevanța, proporționalitatea, raportul cost/eficiență și deontologia statistică, precum și în raport cu normele care guvernează codul de bune practici, în statistică.

Capitolul 1. Domeniul de aplicare și principii generale

1.1. Domeniul de aplicare **Art. 1.** (1) Codul de conduită a statisticienilor, denumit în continuare COD, reglementează normele de conduită profesională a statisticienilor.

(2) Normele de conduită profesională prevăzute în prezentul COD sunt obligatorii pentru persoanele implicate în Sistemul Statistic Național, care desfășoară activități prevăzute în programele statistice naționale sau participă la dezvoltarea culturii statistice în România.

(3) Scopul elaborării COD-ului este acela de a stabili cadrul și principiile de conduită profesională a statisticienilor pentru a susține și dezvolta continuu climatul de cooperare, respect reciproc, colegialitate, politețe, încredere, discreție și solidaritate, care trebuie să existe în interiorul Sistemului Statistic Național, pentru a favoriza creșterea calității informațiilor și datelor statistice și, implicit, a încrederii în statisticile oficiale.

1.2. Obiective **Art. 2.** Obiectivele prezentului COD urmăresc să asigure creșterea calității serviciilor oferite de Sistemul Statistic Național, o mai bună administrare în realizarea solicitărilor publicului în sensul larg al cuvântului, în dezvoltarea culturii statistice prin:

a) Reglementarea normelor de conduită profesională necesare realizării unor raporturi sociale și profesionale corespunzătoare creării și menținerii la nivel înalt a prestigiului sistemului statistic și a statisticienilor.

b) Informarea publicului, în sensul larg al cuvântului, cu privire la conduita profesională la care este îndreptățită să se aștepte din partea statisticienilor, în exercitarea atribuțiilor prevăzute în legislația privind statistica oficială.

c) Crearea unui climat de încredere și respect reciproc între statisticieni și public, în sensul larg al cuvântului.

1.3. Principii generale

Art. 3. Principiile care guvernează conduita profesională a statisticienilor sunt următoarele:

(1) **Respectarea legislației** privind statistica oficială și a Codului de bune practici;

(2) **Integritatea morală**, principiu conform căruia angajaților le este interzis să solicite sau să accepte, direct ori indirect, pentru ei sau pentru alții, vreun avantaj ori beneficiu, ori să abuzeze în vreun fel de funcția deținută;

(3) **Profesionalismul**, principiu conform căruia angajații din sistemul statisticii oficiale au obligația de a îndeplini atribuțiile de serviciu cu responsabilitate, competență, eficiență, corectitudine și conștiinciozitate, să accepte regulile concurenței loiale, colegialității și abilității de a lucra în echipă și să adere și să participe pro-activ la proiectele care urmăresc promovarea educației și culturii statistice.

Este necesar ca statisticianul:

a) să fie conștient de valoarea socială a activității sale și de consecințele modului în care o desfășoară;

b) să își păstreze o poziție rațională în susținerea abordării statistice puse în aplicare și să încerce să evite limbajul confuz în sprijinul propriei opinii, să respecte opiniile altora;

c) să evalueze metodele aplicate și să evite să impute altor membri ai echipei de lucru eventualele erori sau o abordare eronată;

d) să contribuie la crearea unui climat de colaborare prin promovarea încrederii, discreției și solidarității în cadrul echipei;

e) să aplice standardele moderne de management în îndeplinirea sarcinilor curente;

f) să nu intervină în afara propriei sfere de competență;

g) să își perfecționeze continuu pregătirea profesională, participând la procesul de instruire;

h) să pledeze pentru profesionalismul, demnitatea și onestitatea carierei de statistician și pentru reputația profesiei statistice;

i) să dea dovadă de atașament față de instituția statistică;

j) să promoveze știința statistică și instituția proprie ca marcă de calitate (brand).

(4) **Statistici științific fundamentate.** Conform acestui principiu, este necesar ca statisticianul:

- a) să acționeze în contextul îmbunătățirii continue a calității procesului statistic;
- b) să reacționeze cu promptitudine și în mod adecvat la orice interpretare eronată a datelor statistice;
- c) să își mobilizeze eforturile și capacitatea intelectuală către crearea și asigurarea durabilității sistemului statistic;
- d) să fie la curent cu metodele științifice și practice moderne aplicate la nivel internațional;
- e) să aplice numai metodologii adecvate în procesul de obținere a datelor statistice, manifestându-și interesul în obținerea unor rezultate corecte;
- f) să nu împărtășească în mod automat o alternativă în cadrul unei analize care ar putea fi favorizată prin alegerea anumitor metode și date ce ar conduce la confirmarea unor premise a-priori stabilite;
- g) să precizeze, ori de câte ori este cazul, limitele metodelor aplicate în cadrul unei cercetări statistice și gradul de încredere în rezultatele statistice (erori de estimare).

(5) **Imparțialitatea,** statisticianul trebuie să fie neutru față de orice interese și ingerințe politice sau de altă natură, precum și față de influența opiniilor partizane și să evite conflictele de interese nefavorizând pe nimeni.

Este necesar ca statisticianul:

- a) să dea dovadă de flexibilitate și adaptabilitate în discuții, în cazul în care participanții la reuniuni au opinii diferite;
- b) să reziste oricăror presiuni sau tentații de a își orienta activitatea pe rezultate impuse.

(6) **Credibilitatea,** prin promovarea și acționarea eficientă în spiritul obiectivității în relațiile cu furnizorii de date individuale primare, cu toate categoriile de utilizatori, precum și cu partenerii din diverse agenții și instituții.

Este necesar ca statisticianul:

- a) să acționeze în sensul reducerii sarcinii de răspuns și eliminării posibilelor suprapuneri în colectarea datelor;
- b) să își ordoneze angajamentele și să își asume personal responsabilitatea propriilor acțiuni;
- c) să evite aplicarea automată a sancțiunilor în cazul erorilor, întârzierilor, chiar dacă acestea sunt stipulate prin lege, nu înainte de a încerca în mod repetat, în contextul regulilor stabilite, să convingă furnizorii de date să corecteze informațiile transmise;
- d) să corecteze orice eroare identificată după diseminarea datelor;
- e) să promoveze utilizarea efectivă și eficientă a datelor și informațiilor statistice de către cercetători și să îi informeze cu privire la metodele utilizate;

- f) să își caute parteneri în activitatea statistică, dar să încerce să elimine, printr-o atitudine persuasivă, dublarea unor studii;
- g) să evite, în măsura posibilului, alternativa existenței a două cifre sau serii cronologice diferite, fără a oferi explicații tehnice și metodologice în cadrul publicațiilor sau prin metadate.

(7) **Relevanța**, prin recunoașterea și punerea în practică a criteriilor prioritare ale interesului public, identificând, respectând și anticipând corect necesitățile utilizatorilor.

Este necesar ca statisticianul:

- a) să își manifeste deschidere către cereri de date statistice pentru a răspunde eficient cerințelor utilizatorilor;
- b) să răspundă cu promptitudine și acuratețe oricăror întrebări ale utilizatorilor;
- c) să promoveze parteneriatul în relațiile cu utilizatorii de statistici;
- d) să nu aplice niciun gen de discriminare față de diversele categorii de utilizatori, atât în privința calității, completitudinii, cât și simultaneității diseminării informațiilor statistice.

(8) **Confidențialitatea**, principiu conform căruia statisticianul trebuie să fie conștient, în orice situație, că trebuie să protejeze confidențialitatea datelor și să evite, prin orice mijloace divulgarea datelor și informațiilor confidențiale.

Este necesar ca statisticianul:

- a) să participe, conform sarcinilor, la dezvoltarea procedurilor de protejare a confidențialității;
- b) să evite riscurile sau impunerile ce ar putea afecta intimitatea sau confidențialitatea cercetărilor statistice;
- c) să informeze respondenții și să obțină consimțământul acestora pentru colectarea, prelucrarea și diseminarea datelor statistice.

(9) **Transparența**, prin ilustrarea într-o manieră clară, simplă și coerentă a metodelor utilizate în contextul îndeplinirii sarcinilor atribuite.

Este necesar ca statisticianul:

- a) să fie întotdeauna deschis dialogului cu terțe părți implicate în statistică;
- b) să promoveze relațiile și comunicarea cu toți actorii;
- c) să scurteze, pe cât posibil, decalajul temporal dintre validarea datelor și diseminarea acestora;
- d) să evite orice tentație de a declara în mod public prognoze ale rezultatelor așteptate.

1.4. Definiții Art. 4. În interesul prezentului COD, următorii termeni se definesc astfel:

- a) **Sistem Statistic Național** – reprezintă ansamblul producătorilor de statistici oficiale, reuniți într-o structură coerentă și unitară care concură la realizarea programelor statistice naționale.
- b) **Programe statistice naționale** – reprezintă instrumentele de bază prin care Institutul

Național de Statistică și ceilalți producători de statistici oficiale sunt autorizați să realizeze colectarea, procesarea, analiza, diseminarea și stocarea datelor statistice oficiale, în vederea asigurării informațiilor necesare utilizatorilor interni, precum și a celor ce decurg din legislația Uniunii Europene și din recomandările altor organizații internaționale.

- c) **Statistica oficială** – acoperă ansamblul activităților organizate pentru realizarea și administrarea seriilor de date statistice oficiale necesare cunoașterii realităților economice și sociale, fundamentării strategiilor de dezvoltare și a deciziilor guvernamentale și ale operatorilor economici, elaborării cercetărilor științifice, informării opiniei publice și cooperării internaționale în domeniul statistic.
- d) **Public, în sensul larg al cuvântului** – desemnează persoanele fizice și juridice, indiferent dacă acestea au reședința pe teritoriul României sau nu, dar care furnizează și/sau utilizează date statistice oficiale.
- e) **Date statistice oficiale, respectiv statistici oficiale** – reprezintă rezultatul obținut prin procesarea datelor individuale, de către producătorii de statistici oficiale, în baza programelor statistice naționale.

Capitolul 2. Norme generale de conduită profesională

Art. 5. Statisticienii au următoarele obligații:

1. Să manifeste promptitudine și politețe în realizarea exemplară a sarcinilor de serviciu;
2. Să dovedească inițiativă în găsirea căilor de rezolvare a problemelor în mod operativ, eficient și economic și să acționeze cu bună credință, străduindu-se să elimine fenomenele de negativism;
3. Să facă propuneri de îmbunătățire a activității pentru compartimentul în care lucrează;
4. În soluționarea sarcinilor, angajații sunt obligați să colaboreze în condiții optime atât cu colegii din compartimentul în care își desfășoară activitatea, cât și cu cei din cadrul altor compartimente, indiferent de relațiile personale.
5. În cadrul colaborării între angajați, trebuie să se manifeste o atitudine corectă, profesionalism, respect, însoțite de o conduită morală ireproșabilă, în limita atribuțiilor și competențelor de serviciu ce revin fiecăruia;
6. Colaborarea, corectitudinea, moralitatea și spiritul de echipă trebuie să caracterizeze toată activitatea angajaților din sistemul statisticii oficiale. Refuzurile de colaborare se soluționează la nivelul șefilor ierarhici. Depășirea atribuțiilor sau competențelor poate genera situații conflictuale și poate duce la consecințe neplăcute atât pentru

- personal cât și pentru instituțiile din sistemul statisticii oficiale;
7. Personalul care are acces la informații și date care sunt secret profesional sau au caracter de confidențialitate, impune angajaților discreție și precauție în utilizarea acestora;
  8. Să păstreze secretul profesional și confidențialitatea datelor statistice;
  9. Să asigure ocrotirea proprietății, să evite producerea oricărui prejudiciu, acționând în orice situație ca un bun proprietar;
  10. Să folosească timpul de lucru, precum și bunurile aparținând instituțiilor din sistemul statisticii oficiale numai pentru desfășurarea activităților aferente funcției deținute;
  11. Să își îmbunătățească în mod continuu pregătirea profesională, prin participarea la programe de formare în domeniile tehnice de specialitate, ale managementului, comunicării și ale tehnologiei informației;
  12. Să nu aducă atingere onoarei, reputației și demnității persoanelor din cadrul sistemului statisticii oficiale, precum și persoanelor cu care intră în legătură în exercitarea funcției, prin întrebuintarea unor expresii jignitoare, dezvăluirea unor aspecte ale vieții private, formularea unor sesizări sau plângeri calomnioase.

Capitolul 3. Coordonarea, monitorizarea și controlul aplicării normelor de conduită profesională

Art. 6. Institutul Național de Statistică coordonează, monitorizează și centralizează aplicarea normelor prevăzute de prezentul COD, exercitând următoarele atribuții:

a) Informează publicul în sensul larg al cuvântului cu privire la drepturile de care beneficiază în virtutea prezentului COD prin:

- accesarea textului în format electronic pe site-ul www.insse.ro;
- editarea și distribuirea COD-ului sub formă de broșură;

b) urmărește aplicarea și respectarea, în cadrul producătorilor de statistici oficiale a prevederilor prezentului COD;

c) informează anual Comitetul Sistemului Statistic Național asupra respectării prezentului COD.

Art. 7. Toate instituțiile publice și de învățământ cu sarcini în realizarea programelor naționale de statistică și în dezvoltarea culturii statistice, vor analiza modul de aplicare și respectare a COD-ului după doi ani de la implementare și vor informa Consiliul Național Statistic cu privire la rezultatele integrate.